

Dosarul nr. 3r-281/22
2-19185744-01-3r-17082022

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud.: T. Avasiloiu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

D E C I Z I E

19 octombrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând recursul depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terți Oleg-Adrian Vlad și SC „47th Paralel” SRL cu privire la anularea actului administrativ defavorabil,

împotriva încheierii din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal,

c o n s t a t ă:

La 21 noiembrie 2019, Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, solicitând anularea deciziei din 18 octombrie 2019 în cauza nr.148/19.

Prin încheierea din 01 martie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani au fost atrași în proces în calitate de terți Oleg-Adrian Vlad și SC „47th Paralel” SRL.

Prin încheierea protocolară din 28 septembrie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost înlocuit reclamantul Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei cu succesorul său în drepturi în urma reorganizării, Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

Prin hotărârea din 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost respinsă acțiunea depusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

La 23 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani cu remiterea cauzei spre re judecare în prima instanță.

Prin încheierea din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2022 a

Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

La 05 august 2022, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a depus recurs împotriva încheierii instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, anularea încheierii din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, soluționând prin decizie problema respectivă prin declararea apelului motivat ca fiind depus în termen, pe care l-a anexat la cererea de recurs.

În susținerea recursului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a indicat că, soluția instanței de apel de declararea a apelului ca inadmisibil este eronată, deoarece la 01 iunie 2022 a recepționat doar scrisoarea primei instanțe, fără să fie anexată la aceasta copia hotărârii integrale, precum și scrisoarea nu a fost semnată de executor și nici nu au fost indicate filele înscrisurilor anexate la aceasta, fapt ce denotă că a fost viciată procedura de notificare a actului judecătoresc în modul prevăzut de lege, în special de art.97 alin.(1), (3) și art.108 alin.(1) lit.i) din Codul administrativ.

Conform art.241 alin.(1) din Codul administrativ, încheierile primei instanțe și ale instanței de apel pot fi contestate cu recurs, separat de hotărâre, în cazurile prevăzute de prezentul cod și de alte legi.

Potrivit art.242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 27 iulie 2022 și tot la aceeași dată a fost notificată Ministerului Muncii și Protecției Sociale la adresa electronică al acestuia: secretariat@social.gov.md, fapt ce se confirmă prin scrisoarea instanței de apel anexată la actele cauzei (f.d.135).

Astfel, recursul Ministerului Muncii și Protecției Sociale din 05 august 2022 a fost depus în termenul prevăzut la art.242 din Codul administrativ (f.d.137).

La 17 august 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, lui Oleg-Adrian Vlad și SC „47th Paralel” SRL copia recursului depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referințelor, fapt ce se confirmă prin scrisoarea instanței de recurs și avizele poștale de recepție (f.d. 148, 156-159).

La 07 septembrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, Consiliul pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității a depus referință, solicitând respingerea recursului depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, cu menținerea încheierii din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră legală și întemeiată, iar argumentele invocate în recurs sunt declarative, care vin în contradicție cu suportul probator anexat la actele cauzei, care cert atestă faptul că recurentului i-a fost notificată copia hotărârii integrale a primei instanțe, atât cu aviz poștal de recepție, cât și la adresa electronică al acestuia.

Alte referințe nu au fost depuse.

Conform art.243 alin.(2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată.

În speță, completul a decis examinarea cererii de recurs fără înștiințarea participanților la proces, cu plasarea datei ședinței pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, fiind inoportună invitarea părților, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței examinarea acesteia.

Studiind actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins și menținută încheierea instanței de apel, din următoarele motive.

Conform art.243 alin.(1) lit.b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă decizie de respingere a recursului.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că în prezenta speță obiectul de examinare în ordine de recurs vizează legalitatea încheierii din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.232 alin.(1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărârii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis hotărârea contestată transmite neîntârziat apelul împreună cu dosarul judiciar, după motivarea hotărârii, instanței de apel.

Iar, potrivit alin.(2) al art.232 din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art.195 din Codul administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art.110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art.111 alin.(1)-(4) din Codul de procedură civilă, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în

considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art.113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice. Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Din prevederile art.223 din Codul administrativ, rezultă că, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art.96–114.

Conform art.96 alin.(1) din Codul administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Potrivit art.97 alin.(3) din Codul administrativ, autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) *notificare prin poștă cu scrisoare recomandată*; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Reieșind din prevederile art.109 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, un înscris poate fi notificat prin poștă cu scrisoare recomandată cu aviz de recepție. Pentru probarea notificării este suficient avizul de recepție.

În conformitate cu art.114 din Codul administrativ, dacă o notificare a înscrisului, care îndeplinește condițiile de formă, nu poate fi probată sau dacă înscrisul a ajuns cu încălcarea prevederilor obligatorii de notificare, *atunci acesta se consideră notificat din momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată*.

Din materialele cauzei rezultă că la 24 ianuarie 2022 Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a pronunțat dispozitivul hotărârii în ședință publică, prin care a fost respinsă acțiunea depusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale (f.d.108).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 februarie 2022, prin intermediul poștei electronice, Ministerul Muncii și Protecției Sociale a depus apel împotriva acesteia, solicitând casarea hotărârii din 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cu remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d.114-116).

La 04 mai 2022, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat copia hotărârii integrale a primei instanțe din 24 ianuarie 2022 participanților la proces, inclusiv la adresa juridică a Ministerului Muncii și Protecției Sociale situată în: *mun. Chișinău*,

str. Vasile Alecsandri, 2, fapt ce se confirmă prin scrisoarea nr.7252 anexată la actele cauzei (f.d.125).

Totodată, la 27 mai 2022, hotărârea integrală din 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani a fost publicată pe Portalul Național al Instanțelor de Judecată: www.jc.instante.justice.md.

La 01 iunie 2022, Ministerului Muncii și Protecției Sociale, prin intermediul oficiului poștal, i-a fost notificată hotărârea integrală a primei instanțe, fapt ce se confirmă prin avizul poștal de recepție nr.DS8006800791AS (f.d.128).

Cele menționate supra denotă faptul că, termenul de 30 de zile prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ, pentru prezentarea motivării apelului, a început să curgă din 02 iunie 2022 (joi), ziua imediat următoare de la data notificării apelantei a hotărârii integrale a primei instanțe, care a expirat la data de 01 iulie 2022 (vineri) inclusiv.

Drept urmare, prin încheierea din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, a fost declarat inadmisibil apelul depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale împotriva hotărârii din 24 ianuarie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelantul nu a prezentat motivarea apelului în termenul legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Conform art.236 alin.(1) și alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Analizând circumstanțele cauzei în raport cu argumentele recursului și cadrul legal aplicabil speței, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră justă soluția instanței de apel de declarare în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ a cererii de apel depusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale ca inadmisibilă, deoarece apelantul nu s-a conformat prevederilor legale imperative și nu a prezentat instanței de apel cererea de apel motivată în termenul prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Or, după cum s-a menționat supra, hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată Ministerului Muncii și Protecției Sociale încă la data de 01 iunie 2022, însă ultimul până la expirarea termenului-limită (01 iulie 2022 (vineri) inclusiv), nu a prezentat Curții de Apel Chișinău apelul motivat, fapt ce a generat în consecință declararea acestuia ca inadmisibil în conformitate cu art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ.

La acest capitol se rețin dispozițiile art.24 alin.(1) din Codul administrativ, care stipulează că, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de apel prevăzut la art.232 din Codul administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Contrar acestor prevederi, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, fiind cel interesat de soluționarea prezentului litigiu în ordine de apel, nu a depus diligența necesară ca să-și îndeplinească obligațiile cu bună-credință, în vederea depunerii motivării apelului în interiorul termenului legal, care este un termen imperativ, cu solicitarea, după caz, a repunerii în termen a actului de procedură în conformitate cu legislația în vigoare.

Nu pot fi reținute argumentele Ministerului Muncii și Protecției Sociale invocate în recurs precum că, soluția instanței de apel de declararea a apelului ca inadmisibil este eronată, întrucât la 01 iunie 2022 a recepționat doar scrisoarea primei instanțe, fără să fie anexată la aceasta copia hotărârii integrale, precum și scrisoarea nu a fost semnată de executor și nici nu au fost indicate filele înscrisurilor anexate la aceasta, fapt ce denotă că a fost viciată procedura de notificare a actului judecătoresc în modul prevăzut de lege, în special de art.97 alin.(1), (3) și art.108 alin.(1) lit.i) din Codul administrativ, care în esență sunt declarative, deoarece din actele cauzei rezultă contrariul.

Referitor la netemeinicia acestor argumente, Colegiul mai reține și următoarele aspecte care atestă faptul că, la 03 iunie 2022, ora 15:33, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat repetat copia hotărârii integrale din 24 ianuarie 2022, la adresa electronică a Ministerului Muncii și Protecției Sociale: secretariat@social.gov.md, notificată recurentei/apelante în aceeași zi, 03 iunie 2022, ora 15:36, fapt ce se confirmă prin mesajul de confirmare a recepționării actului judecătoresc (f.d.129).

Prin urmare, argumentul recurentei privind vicierea procedurii de notificare a actului juridic este lipsit de suport probator, în situația în care la actele cauzei cert se atestă momentul în care într-adevăr a ajuns la persoana care urma să fie notificată (avizul de recepție și suplimentar scrisoarea electronică).

Afară de aceasta, chiar și în situația în care la scrisoarea primei instanțe nu s-ar fi anexat copia hotărârii integrale din 24 ianuarie 2022, Ministerul Muncii și Protecției Sociale, începând cu 02 iunie 2022 – până la expirarea termenului-limită de prezentare a motivării apelului, 01 iulie 2022 inclusiv, a dispus de suficient timp de a întreprinde măsurile necesare pentru a obține actul judiciar pentru a-și valorifica dreptul de prezentare a motivării apelului în interiorul termenului legal prevăzut la art.232 alin.(2) din Codul administrativ.

Dat fiind cele menționate, se constată ca fiind întemeiată soluția instanței de apel cu privire la declararea apelului depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale ca inadmisibil în temeiul art.236 alin.(2) lit.e) din Codul administrativ, or, exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din acest drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Așadar, argumentele invocate în cererea de recurs sunt neîntemeiate și nu constituie temei de anulare a încheierii recurate, care este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil în sensul art.6 din CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ amintește că art.6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor și a Libertăților Fundamentale ale Omului îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. În practica sa constantă, Curtea a reiterat că „dreptul

la instanță”, la fel ca și dreptul de acces, nu are un caracter absolut. În această privință Curtea Europeană, în multe cauze similare, nu exclude ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac (cauza Bacev vs. fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei; Kemp vs. Luxemburg; Diaz Ochoa vs Spania), în care CEDO a reiterat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art.243 alin.(1) lit.b) și alin.(2) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul depus de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova.

Se menține încheierea din 27 iulie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ministerul Muncii și Protecției Sociale al Republicii Moldova împotriva Consiliului pentru Prevenirea și Eliminarea Discriminării și Asigurarea Egalității, terți Oleg-Adrian Vlad și SC „47th Paralel” SRL cu privire la anularea actului administrativ defavorabil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron